

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 265 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 9. LISTOPADA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDJE

Prvi umjetni satelit kruži VIJEĆA PROIZVOĐAČA oko zemlje U NAŠIM OPĆINAMA

**RAZGOVOR SA NIKOLOM SEKULIĆEM,
POTPREDSEDNIKOM SABORA NR HRVATSKE**

Premja izvještajima Radio Moskve, u petak 4. o. m. SSSR je izbacio prvi umjetni satelit, koji se na udaljenosti od 800—900 km od zemlje kreće elipsastom putanjom. Satelit je širok 59 cm, a težak 86,6 kg. U njemu se nalazi otpremnik.

Signale sa sovjetskog satelita uхватile su jonsferska stanica geofizičkog instituta Čehoslovačke akademije, zatim radiocentri Zapadne Njemačke, Japanski nacionalni radiodifuzni centar kod Tokija, dok je prolaz satelita registriran u laboratoriju za naučna istraživanja Američke mornarice i vidjen sa nekoliko opservatorija u svijetu.

Maršal Žukov jučer stigao u Jugoslaviju

Jučer oko 9 sati stigao je u zadaršku luku krstaricom »Kujbšev« maršal Sovjetskog Saveza i ministar obrane SSSR-a Georgij Konstantinović Žukov. Maršal Žukov, koji će u našoj zemlji boraviti osam dana, odzvao se pozivu, koji mu je u ime Saveznog izvršnog vijeća uputio general armije Ivan Gošnjak. Visoki gost je istog dana specijalnim avionom, na putu na Beograd, stigao na aerodrom u Batajnici.

Za vrijeme boravka u Jugoslaviji, ministar obrane SSSR-a posjetit će neke vojne ustanove i jedinice, kao i Narodne Republike Hrvatsku i Sloveniju.

Savjetovanje u TLM „Boris Kidrič“ Aluminijiske folije idealan materijal za pakovanje

Tvornica laka metalova »Boris Kidrič« i Biro za ambalažu pri Trgovinskoj komori NR Hrvatske organizirali su u ponedjeljak i utorkak u prostorijama tvornice savjetovanje, na kome su razmotreni problemi pakovanja u aluminijiske folije. Predstavnici 36 industrijskih poduzeća iz čitave zemlje, koja su neposredno zainteresirana za tu vrstu proizvoda, upoznali su se tom prilikom s važnošću i mogućnostima primjene aluminijiskih folija u svrhu pakovanja.

Na savjetovanju je Žarko Topolić iz Biroa za ambalažu Trgovinske komore NRH podnio referat, u kome je ukazao na zaista velike mogućnosti upotrebe aluminijiskih folija za razne vrste pakovanja. On je, između ostalog, rečao da je razvitan raznih grana naše industrije dao čitav niz novih materijala za izradu ambalaže. Među ovim materijalima pojavile su se i aluminijiske folije koje su danas jedan od najidealnijih materijala za pakovanje raznih živećih namirnica. Naša prehrambena industrijia, koja se poslije rata nagnula razvila, već dugo vremena čeka na ovaj vrijedan materijal za pakovanje svojih proizvoda. Naglasio je također da ne samo prehrambeni već i drugi proizvodi dolaze u obzir za pakovanje u aluminijiske folije.

Inženjer Sinčić Benzon je iznijekne tekničke podatke o proizvodnji i kvalitetu aluminijiskih folija,

rujući ih na bolja i efikasnija rješenja.

— Kada je općinski narodni odbor rješavao o dodjeljivanju kredita, davanju garancija pojedinim privrednim organizacijama, o raspodjeli budžetskih sredstava, zatim, kada je općina diskutirala o tržištu, snabdijevanju, cijenama, izgradnji nekog komunalnog objekta itd., u tim slučajevima stav koji je zauzimalo vijeće proizvođača mnogo je utjecalo na odluke općinskog narodnog odbora.

Obratili smo se potpredsjedniku Sabora NR Hrvatske Nikoli Sekuliću sa nekoliko pitanja o ovome. — Dosadašnje iskustvo — rekao je potpredsjednik Sekulić odgovarajući na naše pitanje — mi ne možemo drukčije ocijeniti nego pozitivno. Prijave svega u razvijenim općinama vijeće proizvođača pokazala su sasvim jasno svoju fizičnu moć viših organa neposrednih proizvođača. Razvijajući se u samostalna tijela, ona su rješavala niz krupnih zadataka. Najčešće ona su diskutirala o općim privrednim i socijalnim pitanjima. Pritom su u mnogo slučajeva pronašla i našla vrlo pogodna rješenja koja su imala jak utjecaj na razvitak komune, osobito na unapređenje pojedinih grana industrije, zanatstva i komunalnih službi.

Konkretnizirajući ovu svoju napomenu Nikola Sekulić je rekao, da su vijeće proizvođača dala niz preporuka privrednim organizacijama kako da unaprede produktivnost rada i povećaju proizvodnju sugerali su organima rāđničkog upravljanja kako da rješe pojedina konkretna pitanja, a u više mnoha direktno su pomagala poduzećima da otklone slabosti usmje-

rujući ih na bolja i efikasnija rješenja.

— Kada je općinski narodni odbor rješavao o dodjeljivanju kredita, davanju garancija pojedinim privrednim organizacijama, o raspodjeli budžetskih sredstava, zatim, kada je općina diskutirala o tržištu, snabdijevanju, cijenama, izgradnji nekog komunalnog objekta itd., u tim slučajevima stav koji je zauzimalo vijeće proizvođača mnogo je utjecalo na odluke općinskog narodnog odbora.

Zapitali smo Nikolu Sekuliću da li je koji put dolazio do razmimo- laženja u odlukama vijeće proizvođača i općinskog vijeća, i da li je trebalo da se saglašuju odluke jednog i drugog vijeća. On je odgovorio da je bilo više primjera kada su zaključci vijeće proizvođača bili različiti od zaključaka općinskog vijeća i da se kod saglašavanja odluka u većini slučajeva pokazalo ispravnije stanovište vijeća proizvođača.

Iznoseći iskustva iz rada vijeća proizvođača u nerazvijenim općinama u kojima je industrija slabo, a poljoprivreda dobro razvijena, potpredsjednik Sekulić je rekao:

— Vijeće proizvođača, pa makar predstavljalo iste snage koje se nalaze u drugom vijeću narodnog odbora na poseban način prilazi rješavanju privrednih zadataka komune. Ali vijeće proizvođača u općini u kojoj je poljoprivredna proizvodnja dominantna bude vodilo brigu o radu poljoprivrednih zadruga, izgradnji novih pogona, o ekonomijama, snabdijevanju zemljoradnika potrebnom mehanizacijom, sjemenom, dubrovim, zatim organizacijom tržišta, saobraćaja, ako se bude aktiviziralo i usmjerilo svoju djelatnost u tom pravcu, sasvim je sigurno da će to snažno utjecati na razvitak poljoprivredne proizvoda u prvom redu, a zatim će imati i održa na cio rad narodnog odbora koji će svojim instrumentima i svojom politikom podsticati razvitak u poljoprivredi. Naravno, naglasio je Sekulić, da će u krajnjoj liniji razvitak poljoprivrede i njena povećana proizvodnja pridonijeti povećanju općinskih fondova, pomoći kojih će ona moći da rješava mnoge probleme i da unapređuje ne samo privrednu, nego i komunalne službe.

Na naše pitanje da li je bilo nekih slabosti u dosadašnjem radu vijeće proizvođača u općinama Sekulić je odgovorio:

— U većini dosadašnjih vijeća proizvođača u Hrvatskoj sastav je takav da broj neposrednih proizvođača, nije u srazmjeri sa stvarnim brojem proizvođača. U njima se mnogo više nalazi rukovodećeg kadra, nego što odgovara stvarnim

(Nastavak na 2. strani)

Pripreme na kotaru

Do konca mjeseca rujna održani su na našem kotaru svi zborovi birača, kako za općinska vijeća, tako i za vijeće proizvođača. Na svim zborovima birača za općinska vijeća predloženo je 525, a treba da se bira 519 odbornika, dok je u vijeće proizvođača kandidirano 460, bira se 287. Iz ovoga se vidi da je sveukupno predloženo za oba vijeća 985 drugova i drugarica, a od toga se ima zabilježeno 606 odbornika. Samo cifra govori da je na zborovima birača, kao i na prediskusijama, koje su vodene u organizacijama SSRN, došla do punog izražaja demokratičnost, jer su birači predlagali one za koje misle da će ih najbolje zastupati u narodnim odborima općina i Kotara. Sa takvom načinom dana je puna sloboda svakom našem čovjeku, da glasa za one koji su i dosad pokazali da su spremni boriti se za socijalizam u našoj zemlji.

Od predloženih kandidata ima 193 omladincu. Iz ove činjenice može se zaključiti, da se išlo za tim, da se biraju mlađi ljudi. Ovi omladinci imajuće mogućnost da učestvuju u rješavanju niza pitanja iz našeg svakodnevnog društvenog i političkog života. Sjouorno je da će ti mlađi ljudi naići i na teškoće u rješavanju određenih pitanja, ali zato treba da oni osjetite punu pomoć i podršku starijih i iksusnih drugova. Nema sumnje da im ta pomoć ne će biti pružena.

Pored niza sastanaka u pojedinih općinama, kao i aktivnog učešća žena u svakodnevnom radu naših organizacija ipak su kandidiranjem žena ne stojimo baš najbolje. Od ukupnog broja kandidiranih svega je 51 žena. No ipak učinjen je napredak, ali ne i potpun, jer ih se moglo s obzirom na njihovu aktivnost i učešće u rješavanju mnogih pitanja, mnogo više kandidirati. To se može odnositi na pojedine općine, posebno Oklaj gdje nije kandidirana nijedna žena, zatim Tijesno 2, Primošten 2 i Skradin 2. U tim općinama došlo je do izražaja negativno shvaćanje uloge žene (mada takovih shvaćanja ima i na ostalim općinama) i njenog mjestu u našem društvenom i političkom životu. Sve su to pojave protiv kojih se moramo boriti, a u prvom redu, same žene preko svoje organizacije, tj. preko Saveza žena i skupština i organizacije SSRN.

Za zborove birača na našem kotaru, može se slobodno reći, vlastito je velik interes. To naročito vrijedi za neka selja u općini Knin. Dobar posjet bio je zabilježen i u Šibeniku. Međutim, bilo je pojedinih izbornih jedinica gdje je posjet bio slab. Taj posjet bio je slab naročito u općinama Tijesno 1 i Primošten, jer su zborovi birača bili slabno organizirani.

Dosad je izvršen jedan velik dio posla u pripremama za izbore, ali pred nama je kratko vrijeme koje treba iskoristiti u još jačem političkom radu. Potrebno je da organizacije SSRN održe svoje sastanke na kojima treba da se diskutira o komuni i njenom razvoju, da se donesu programi rada organizacije SSRN, i t.d.

Sve te mjeru treba da omoguće, da svaki naš građanin bude do kraja dobro upoznat s ovim izborima, sa njegovim značajem, te sa ulogom komune u našem dalnjem socijalističkom razvojtu.

N. J.

Skupštine sindikata

U okviru priprema za održavanje godišnjih skupština sindikalnih organizacija predsjedništvo Mjesnog odbora sindikata komunalno-zanatskih radnika održalo je sastanak na kojem se raspravljalo o organizacionim pitanjima, finansijskom poslovanju i predstojecim zadacima sindikalnih organizacija. Nakon toga održan je i prošireni plenum Mjesnog odbora.

Donijet je zaključak da godišnje skupštine otvoreno 20. X. s tim da završi do 13. XI. 1957. g.

Budući da pred sindikalne organizacije stoje relativno kratak period do održavanja godišnjih skupština, to je potrebno da se održavaju prediprema za sastav godišnjeg izvještaja, budžeta za 1958. godinu i srednja finansijskog poslovanja. Takoder je potrebno da se medju članstvom diskutira o kandidatima za novo rukovodstvo sindikalne organizacije. Sva to traži, da sindikalne organizacije izvrše solidne pripreme, kako bi izbor zasluznih drugova u upravne odbore dao daljnje garantije za još uspješniji rad.

Na sastanku su delegirani članovi predsjedništva koji će prisustvovati godišnjim skupština. Radi toga upoznajemo sindikalne organizacije s rasporedom održavanja godišnjih skupština kako slijedi: 21. X. »Brijako-frizerska zadruga«, 25. X. »Dane Rončević«, 25. X. »Revija«, 4. XI. »Mesopromet«, 5. XI. »Dvodjeletska zadruga«, 7. XI. »Soboslikarska zadruga«, 8. XI. »Stolac«, 7. XI. »Gradski vodovod«, 31. X. »Komunalci«, 29. X. »Put«, 9. XI. »Vojska pošta 8889«, 1. XI. »Zlarin«, 3. XI. »Vodice«, 4. XI. »Kamenolom Dubrava«, 10. XI. »Privatnici«, 13. XI. »Kućne pomoćnice«. (J.)

Skupština Saveza ratnih vojnih invalida kotara Briga o djeci palih boraca i dalje najvažniji zadatak

U subotu je u prostorijama Društvenog doma održana XII. godišnja skupština Saveza ratnih vojnih invalida kotara. Preko 50 delegata predstavljali su 4723 člana koji su okupljeni u 89 osnovnih organizacija. Skupštini su također prisustvovali predstavnici Kotarskog komiteta, Glavnog odbora SRVI Hrvatske, JNA, kotarskih odbora SRVI Splita i Zadra, te predstavnici organizacija političkih i društvenih organizacija.

Izvještaj o radu organizacije podnijeo je drug Nikica Zenić, predsjednik Kotarskog SRVI. Nakon diskusije izabran je novo kotarsko rukovodstvo od 27 članova i 19 delegata a kojih će zastupati organizaciju SRVI Šibenskog kotara na republičkoj skupštini.

U početku izvještaja je naglašeno, da je rad invalidske organizacije do danas bio ispunjen uglavnom sprovođenjem zadataka, koje je postavila prošla skupština. Kako je u međuvremenu održan i IV. Kongres SRVI na kojem je b'ō donijet novi Statut, to su organizacije bile uključene i na sprovođenju novog Statuta. Pored toga, radio se da u učvršćenju osnovnih organizacija. U izvještaju su nadalje opširno iznijeti ne samo uspjesi već i slabosti kojih je bilo prilikom izvršavanja tih zadataka. Uočene

slabosti svakako će pridonijeti da se ubuduce još bolje radi.

Pored ostalih problema o kojima je bilo riječi u izvještaju, naročito je istaknuto pitanje brige o djeci palih boraca i žrtava fašističkog terora. Briga za tu djecu je sve veća i u tom pogledu su bez sumnje postignuti veliki rezultati. Posljede rata na kotaru je bilo 3600 djece palih boraca i žrtava fašističkog terora. Od toga se se do danas 1250 punoljetnih opredjeljilo za poljoprivredu i ostalo na svojim imanjima, 497 je završilo zanate, a 1853 nalazi se u raznim škola. I naračna vlast na našem kotaru ozbiljno je zahvatila pitanje odgoja te djece, što počakaju i zamašna novčana sredstva, koja su u svrhu upotrebljena.

Pred nama se sada, u vezi odgoja djece palih drugova, kaže se dalje izvještaju, postavljaju mnoge više nego do sada — moralni odgoj. Ako je igdje potrebno strpljenje, stalni sistematski utjecaj, neposredan dodir, onda je to svakako ovdje potrebno. Tačko ćemo sprječiti avanturizam kod pojedinaca i na našu stranu malograđansku shvaćenu. Samim tim riješit ćemo najaktueltiji problem, odnos te djece prema učenju i radu na što se ne možemo uvijek pohvaliti. S

druge strane razvijati punu svijest o skromnosti i njihovim obvezama prema zajednici, kao što to zajednica čini prema njima. Ne smijemo se zadovoljiti da nam daje palog druga, završi samo osmogodišnju školu i zanat. Onima, koji za to imaju uslove, treba obvezno osigurati više studije, jer su naši kadrovi, naši ljudi krvljivi vezani za socijalizam. Općinski odbori i osnovne organizacije će u uskoj suradnji sa narodnom vlastu, omladinskom organizacijom, Savezom boraca, nastavnici, i društvenim prijateljima djece svakako naći načina i forme da naša briga o toj djeci bude potpuna.

Nakon izvještaja uslijedila je diskusija, u kojoj su sudjelovali Uglješa Baranović, Dušan Gracin, Ante Zorica, Đuro Korolija, Branko Sinobad, Branko Pudar, Tome Vlahov, Vice Špirlijan i Filip Štopin. Oni su tom prilikom iznijeli neka aktuelna pitanja koja su od značenja za organizaciju i njene članove. Istaknuto je, uz ostalo, da bi potrebno osposobljavati invalidne za određena zvanja. Također je bilo potrebno da se nešto učini u pogledu popravka onih kuća, koje su postradale za vrijeme rata. Bilo je riječi i o ortopedskim pomagalicama, koja nisu uvijek najboljeg kvaliteta. U diskusiji je također naglašena važnost predstojecih izbora i zadaci invalidske organizacije u vrijeme do izbora. Naglašena je i potreba osnivanja kase uzajamne pomoći, mnogo je bilo riječi o sređenju i jačanju organizacije. Na kraju je izraženo

Novi zakonski propisi Rehabilitacija invalida rada u prvom planu

Nedavno je Zajednička komisija Savezne narodne Skupštine i Savezne izvršnog vijeća za izradu propisa o invalidskom i penzionom osiguranju — kako saznaće redakcija »Sedmih Sile«, izradila prednacrta Zakona o invalidskom osiguranju. Ovaj zakon treba da regulira položaj i prava oko 200.000 invalida rada koliko ih ima u našoj zemlji.

Zajednička komisija Savezne narodne skupštine i Savezne izvršnog vijeća prilikom izrade prednacrta pošla je od dva osnovna principa: pružanje zaštite invalidima rada, pored ostalog i materijalne, i sposobljavanje invalida rada za ponovno uključenje u proizvodnju. S druge strane, cilj prednacrta je i da spriječi pojave invaliditeta, jer je u našoj zemlji velika nesrazmjerja između lica uključenih u radni proces i invalida rada, i to na štetu proizvođača. Onda je razumljivo da naša zajednica i privreda mora da snosi velike izdatke za podržavanje ovako velikog broja lica koja su isključene u radnog procesa.

Invalidi rada, kako saznamo, imat će na osnovu invalidskog os-

guranja pravo na profesionalnu rehabilitaciju, zaposlenje, materijalno osiguranje, invalidu i odštetnu rentu. Invalidi koji koriste pravo na zaposlenje uživaju posebne povlastice kod ponovnog zasnivanja ili prestanka radnog odnosa, korišćenja prava na penziju i godišnji odmor, kao i u pogledu radnih uslova. Tako, na primjer, oni stiču pravo na starosnu penziju sa skraćenim radnim stažom i sa nižom starosnom granicom nego druga osigurana lica. Vrijeme provedeno na profesionalnoj rehabilitaciji računa im se u radni staž za sticanje svih prava iz socijalnog osiguranja. Finansijska sredstva za invalidsko osiguranje osiguravat će se doprinosem za invalidsko osiguranje koji će plaćati privredne i druge organizacije, ustanove i privatni poslodavci.

Pravo na invalidsko osiguranje imaju sva lica koja su pretrpjela nesreću, povredu ili oboljela na radnom mjestu ili van njega, a bila su socijalno osigurana, lica koja učestvuju na javnim radovima, kao što su to, na primjer, i mjesni samodoprinosi ili dobrovoljne radne akcije koje organiziraju društvene organizacije, kao i lica koja rade na poljoprivrednim mašinama, sa ili bez plaće, a nisu osigurana kao lica u radnom odnosu.

Da bi lica mogla da steknu određena zakonska prava, potrebno je da se procijeni visina gubitka, odnosno smanjenja radne sposobnosti na redovnom radnom mjestu — profesionalna invalidnost i stepen tjelesnog ili duševnog oštećenja organizma-fizička invalidnost, kao i preostala radna sposobnost na istom ili drugom radnom mjestu sa ili bez profesionalne rehabilitacije. Zbog toga se i predviđaju četiri kategorije profesionalne invalidnosti i osam razreda fizičke invalidnosti.

Prednacrta posebnu pažnju posvećuje profesionalnoj rehabilitaciji invalida rada, kako bi osigurao njihovo ponovno uključenje u proizvodnju ili rad. Pod njom se podrazumevaju sve mјere i sredstva koja su potrebna za stručno ospoznavanje invalida za rad, a ona bi se provodila na odgovarajućem radnom mjestu u privrednoj organizaciji ili ustanovi praktičnim radom, u posebnim ustanovama ili organizacijama za rehabilitaciju ili putem školovanja u odgovarajućem školama i na kursevima. Privredne i druge organizacije i ustanove bit će obavezne da prima-

ju na rad rehabilitirane invalide. Invalidi rada imaju pravo na materijalno osiguranje, tj. na novčanu naknadu umjesto plaće za sve vrijeme trajanja profesionalne rehabilitacije ili privremene nezaposlenosti, kao i za vrijeme zapošljavanja sa skraćenim radnim vremenom ili zapošljavanja na radnom mjestu na kome je plaća niža od one koju je imao ranije invalid rada. Invalidina se osigurava invalidima rada koji su potpuno ili djelomično nesposobni za rad a zbog godina starosti ne ispunjavaju uslove za profesionalnu rehabilitaciju ili za zaposlenje. Odštetna renta, pak, pripada invalidima rada u slučaju da je njihova fizička invalidnost takva da im pričinjava znatnije teškoće u redovnom životu.

(Sedmila Sila)

Razgovor sa N. Sekulićem

(Nastavak sa 1. strane)

potrebanza za »sposobnim i iskustvima kadrovima, a to onda ima održati u samom radu vijeće proizvođača u predstavljanju i zaštiti poduzeća, a ne interesu celine. Nadalje, vijeće proizvođača nisu se dovoljno u svom radu oslanjala na mišljenja radničkih savjeta i upravnih odbora komora i udruženja što bi bilo od ogromne kritike za čitanju komunu. Organizacije Socijalističkog saveza i Sindikata ne pokazuju dovoljno interesa za rad u vjeće proizvođača, tako da nije razvijen onaj normalan kontakt odgovornosti i kontrole koja bi moralna biti između zborova proizvođača i vijeće proizvođača, što bi na ovom području kao i na svim drugima ispunilo pravi sadržaj u radu organa upravljanja u odnosu na svoje birače.

— Svi nedostaci — rekao je na kraju Nikola Sekulić — rajujuće će se i najbrže rješiti aktivnošću vijeće proizvođača u rješavanju onih zadataka koji će stajati pred njima u budućnosti. U tom slučaju oni će vidjeti da, ako ih hoće uspešno rješavati, da to ne mogu učiniti bez saradnje i osniva na vlastnu snagu koja je odlučujuća, koja ih je izabrala i pred kojom odgovaraju.

(Sedmila Sila)

Na odvojenim sjednicama donijeto je još nekoliko odluka rješenja. Tako je donijeto rješenje o suglasnosti na završne račune ustanova sa samostalnim finansiranjem i to za 1956. godinu. Na kraju je prihvaćeno rješenje o dodjeli sredstava iz Općinskog fonda za izgradnju trafostanice III. i adaptaciji Ulice Duška Damjanovića.

Na zajedničkoj sjednici usvojeno je osnivanje vinarske inspekcije i imenovanje ing. Mirka Krvavice za vinarskog inspektora, kao i davanje suglasnosti da se Jovan Vučinović imenuje za tajnika Ispostavne zatanske komore u Kninu. U nastavku zajedničke sjednice odobornici su bili upoznati sa stanjem naplate poreza, koje nije zadovoljavajuće.

UMJETNI SATELIT

Vijest o pojavi prvog umjetnog satelita izazvala je u Kninu velik interes i različite komentare. Građani pažljivo slušaju radio emisije i prate novinske izvještaje o tehničkim podacima i kretanju umjetnog satelita, koji su sovjetski naučnici pustili u visine jonsfere. Radanje novog mjeseca predmet je razgovora u kavanama i na ulici. Svi se slažu da je to veliki tehnički poteh i ogroman uspjeh sovjetskih naučenjaka.

Zasad nije poznato, da je ikome uspijelo primjetiti satelit prilikom obilaska zemlje.

PREDAVANJE ZA RODITELJE

U okviru proslave »Dječeg tjedna« prof. Špilo Crnogorac održav je u općinskoj vijećnici, pred velikim brojem roditelja, veoma uspijelo predavanje: »Uloga društva i porodice u odgoju djece. Predavanje, koje je bilo ilustrirano, pobudilo je veliki interes kod slušalaca.

Nedovoljna pomoć omladini

U prisustvu preko 50 izabranih delegata u osnovnim organizacijama Narodne omladine, te predsjednika Kotarskog komiteta NOH-a i druga Zvonika Bakovića i drugih gostiju, održana je godišnja konferencija općinskog rukovodstva Narodne omladine općine Kistanje.

Izvještaj o jednogodišnjoj bilanci podnijeo je predsjednik NO Sava Lalić.

Izvještaj i diskusije koja je bila vrlo živa, iznesen je jednogodišnji rad i nedostaci omladinskih organizacija i Komiteta kao cjeline. U prvom redu izneseni su nedostaci i propasti u radu omladinskih organizacija, pa je konstatirano da je omladinskim organizacijama pružena nedovoljna pomoć od organizacija SK, pa su one bile često ostavljane same sebi.

Da je to tako, najbolje govoriti o podatkovima. Na području općine ima oko 2000 omladaca i omladinki, a u omladinskim organizacijama učlanjen je svega 868. Među ovima nalazi se svega 129 omladinki, što je nezumnjiv dokaz da se vrlo malo posvetilo pažnje

učlanjenju omladinku u organizaciju. Ni organizaciono stanje nije baš najbolje. Omladina je zastupljena u svega 14 organizacija. Zbog toga što su neke organizacije bile neaktivne, došlo je do potrebe da se one spoje u jednu i time omogući da se rad omladine jače razvije. Osjeća se slab rad omladine u Kistanjama, Ivoševićima i Kakanju. Ali, načinost, uočeno je i to da ima članova SK koji nisu učlanjeni u omladinsku organizaciju, a oni koji su alijanzi u svom radu nisu pozivani na odgovornost od strane organizacije SK.

U ovoj godini iz redova omladine u članstvo SK primljeno je 70 novih članova, što je nesumnjivo da još postoji opravdani razlog da se povećaju organizacije SK novim članstvom iz redova NO.

Vrlo slab rad pokazali su svi sekretarijati Narodne omladine na području općine. I to je baš zbog toga što je slab rad s omladinom zirati omladinu, naročito žensku. Što rukovodstva nisu dovoljno bila je tema konferencije. S tim aktivna. Iako se sastanci redovito u vezi domijeti su određeni za državaju slabost je u tome, što ključci. (B.P.)

KNINSKA konika

U znaku izbora

Već nekoliko dana na oglasnim tabelama i izložima dučana istaknuti su izborni proglaši i parole, kao i liste predloženih kandidata za općinsko vijeće i vijeće prizvođača. Prolaznici se naročito zauzimaju pred izbornim proglašom Glavnog odbora SSRNJ. Interes birača za predstojeće izbore je velik.

SA SJEDNICOM NO-a KNINSKE OPĆINE

Početkom oktobra održane su sjednice općinskog vijeće i vijeće prizvođača. To su vjerojatno bile i posljednje sjednice dosadašnjeg narodnog odbora. Naročitu pažnju zaslužuju odluke iz oblasti socijalnog staranja. Tako je radi osiguranja opće zdravstvene zaštite osoba koje nisu socijalno osigurane, usvojena odluka o pravu srodmih lica na oslobojenje u cijeli isti ili djelomično od plaćanja bolničkih i polikliničkih troškova.

Druga odluka tretira pitanje dodjeljivanja stalnih i jednokratnih pomoći nezbrinutim osobama. Zatim je izglasana odluka kojom je narodni odbor preuzeo još veću brigu o djeci palih boraca i žrtava fašističkog terora, koja se načaze na školovanju.

Na odvojenim sjednicama donijeto je još nekoliko odluka rješenja. Tako je donijeto rješenje o suglasnosti na završne račune ustanova sa samostalnim finansiranjem i to za 1956. godinu. Na kraju je prihvaćeno rješenje o dodjeli sredstava iz Općinskog fonda za izgradnju trafostanice III. i adaptaciji Ulice Duška Damjanovića.

Na zajedničkoj sjednici usvojeno je osnivanje vinarske inspekcije i imenovanje ing. Mirka Krvavice za vinarskog inspektora, kao i davanje suglasnosti da se Jovan Vučinović imenuje za tajnika Ispostavne zatanske komore u Kninu.

U nastavku zajedničke sjednice odobornici su bili upoznati sa stanjem naplate poreza, koje nije zadovoljavajuće.

UMJETNI SATELIT

Vijest o pojavi prvog umjetnog satelita izazvala je u Kninu velik interes i različite komentare. Građani pažljivo slušaju radio emisije i prate novinske izvještaje o tehničkim podacima i kretanju umjetnog satelita, koji su sovjetski naučnici pustili u visine jonsfere. Radanje novog mjeseca predmet je razgovora u kavanama i na ulici. Svi se slažu da je to veliki tehnički poteh i ogroman uspjeh sovjetskih naučenjaka.

Zasad nije poznato, da je ikome uspijelo primjetiti satelit prilikom obilaska zemlje.

PREDAVANJE ZA RODITELJE

U okviru proslave »Dječeg tjedna« prof. Špilo Crnogorac održav je u općinskoj vijećnici, pred velikim brojem roditelja, veoma uspijelo predavanje: »Uloga društva i porodice u odgoju djece. Predavanje, koje je bilo ilustrirano, pobudilo je veliki interes kod slušalaca.

Likovi naših kandidata

Tvornička radnica

Novi narodni odbor imat će 102 odbornika, a predloženo je preko 140. Među njima 11 žena, 6 za općinsko vijeće i 5 za vijeće prizvođača.

Kandidacioni zbor tvornice vijeka, pored ostalih, kandidira Milica Knežević, istaknuta radnica, koja već tri godine uspješno rukuje i modernim strojem.

Milica Knežević je rodom iz ustanjčkog sela Očestova. Ona se je još u svom selu kao omladinka istaknula u svim radovima. Učestovala je na omladinskim radnim akcijama i van svog sela. Bila je na izgradnji omladinske pruge Šamac — Sarajevo. Kao tvornička radnica, radila je neko vrijeme u Strmici, u tamošnjoj ciglani, a odatle je prešla u tvornicu vijaka. Napretkom tvornice i ona se je razvijala i napredovala. Danas je čitav kolektiv smatra za najbolju radnicu.

U hali su brujali strojevi. Za jednim je stajala Milica Knežević u radničkom odjelu i pažljivo pratila rad mašine, koja je svake minute izbivala nekoliko stotina čeličnih proizvoda. Oni su brzometno vrcali iz stroja i gođali se u limenom sandučku. I pored zaglušne buke strojeva i usredotočene pažnje na rad svoje mašine, Milica se priješala predizbornog sastanka na kojem su drugovi predložili za odbornika. Govorili su o njoj; o njenom radu, isticali je kao prijeđlog, da se ona kandidira.

Milica je skromna. Ona voli raditi, ali na te povrh i priznanja nije navikla. Osjećala se nelagodno.

Priznanje kolektiva za njen rad, davao joj je novu snagu, i to su bili nezaboravni trenuci. Birači nisu pogriješili. Prijedlog je bio dobar. Zato Milica u zagušnjoj buci strojeva neprestano misli. Osjećava, da će ona pridobiti povjerenje i dokazati kolektivu, da se nije prevario.

Zadrugarka

treba povesti neku političku ili privrednu mjeru. Na skromnom izmjenju posjeduje baštu, koju u zorno obraduje.

Na kandidacionom zboru predlagajući su govorili: — U našim selima ima još dobrih i vrijednih žena, koje nimalo ne zaoštaju za muškarima, ali Jeku Rašković svu pozajmimo kao dobru radnicu i vrijednu zadrugarku. Zasluzila je da je kandidirala u vijeće prizvođača.

Prijedlog prisutnih zadrugara potvrdio je želju svih birača.

Kninjani takoder dobro poznavaju ovu mladu, bistru i odrešitu ženu, koja se u gradu često vidi. Objedena je skromno, ali ukusno. Sva je u crnici. Pod bijelim i čistom maramom, ističe se njenje lice bakarne boje, koje je na radu preplanulo od sunca. Jeka je lik žene — zadrugarke, koju je očeličila borba i rad. Iskustvo koje je stekla u političkom, društvenom i zadržnom životu sela, najbolja je garancija, da će zadržati u radu novog vijeće prizvođača.

Osim toga pokreće žene i ostale zadrugare po svim pitanjima u naprednja poljoprivrede ili kad

pretatorima od Asje Đurđević, kao Mare Lavandere do Jube nosača — Bože Ganche. Svaki lik bio je dobro izdiferenciran, dobar, razumljiv, shvatljiv. Sa pljeskom se nije šteđjelo i smjeha je bilo dosta. Svatko je bio zadovoljan.

Izgled pozornice u stilu splitskog geta, bio je tipičan, iako, jednostavan. Cijene su bile 150, 100 i 80 dinara, prosječno 110. Gledači su bili ispunjeni 80%.

Narodno kazalašte u Šibeniku, gradsko ili kotarsko svejedno, trebalo bi nam što prije doći u pozetu. Rijetko se vidamo, a put nije dalek. Finansijski bi se također isplatio. Na repertoaru ima stvari koje bi Kninjane zadovoljile.

poljoprivreda - poljoprivreda - poljoprivreda

Zadruge nosioci socijalističkih odnosa na našem selu

Intervju sa Slavkom Komarom

Zadruge, sa svojim raznovrsnim oblicima i kroz razne forme u druživanju s individualnim proizvođačima, na selu, sve više postaju ne samo nosioci borbe za savremeniju poljoprivrednu proizvodnju i veće prinose nego i nosioci novih - socijalističkih odnosa na selu. Kroz saradnju sa zadrugom individualnim proizvođačima se pružaju široke mogućnosti za modernizaciju i unapređenje svog gospodarstva.

Uredništvo »Sedme Sile« zamolio je Slavku Komaru, člana Savezne izvršnog vijeća da ukaže na ulogu i mjesto zadruge kao nosioca proširene reprodukcije na selu.

U prošlosti seljak nije bio nosilac proširene reprodukcije, rekao je Komar, jer ona nije bila moguća kod parceliranog seljaka. Ni sada kod nas parcelirani seljak ne može da bude nosilac proširene reprodukcije. Ako je i ranije na selu bio nosilac reprodukcije, onda su tu bili elementi koji su se kapitalizirali ili kapitalistički elementi.

Prema tome kada govorimo o proširenoj reprodukciji mi onda kažemo, da nosilac proširene reprodukcije kod nas može i bude, po logici akumulacije, po logici mogućnosti mehanizacije i modernizacije i unapređenja poljoprivrede, zadruga. Samo kroz nju, pa i sa njenim sadašnjim slabostima, prenoseci na nju ulogu nosioca proširene reprodukcije, podvukao je Komar, mi možemo da napravimo ozbiljan korak naprijed u unapređenju poljoprivrede. Prema tome u našim uslovima, ne čekajući da se te zadruge neosposobno afirmiraju kao nosioci — jer smo mi striktno odlučili da je jedino to moguće, socijalističke organizacije plus poljoprivredna dobra, plus seljačke radne zadruge plus drugi investitori treba da budu nosioci proširene reprodukcije.

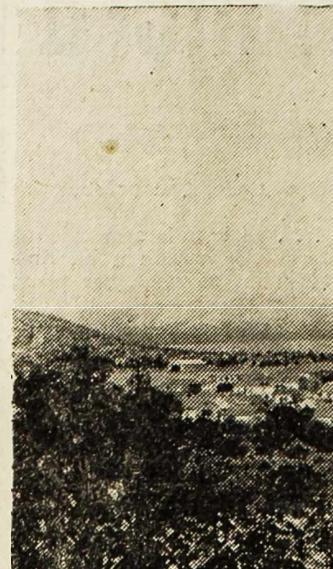
Ja podvlačim riječ nosioci, Ali to ne znači da ekonomski gledajući mi ne treba da stvaramo i takve mogućnosti da individualni seljak obnavlja svoje gospodarstvo uz vrlo široke mogućnosti sa svojim sredstvima i sa posuđenim sredstvima na planu zadruge, u okviru zadržnog programa, okviru programa unapređenja određene grane i održenog rejonu. Mi imamo i sredstava i mogućnosti za to. Onda to, na primjer, znači da individualnim poljoprivrednim proizvođačima treba da dajemo sredstva da dižu voćnjak u saradnji sa zadrugom, a to znači u okviru ovakve socijalističke organizacije koja će uspješno da funkcioniра. To isto tako znači dati sredstva za stoku, ali ne za bilo kakvu, nego za onu koju mi favoriziramo, koja je na planu unapređenja govedarstva ili svi-

njarstva u određenom rejonu.

Nemoguće je, na primjer, sprovesti merinizacionu, unaprediti govedarstvo, stocarstvo, uopće niti pak šta učiniti u oblasti svinjarstva bez velikih državnih investicija.

To znači da se mora angažirati društvo a ne samo seljak, te zbog toga i društvo mora da investira sredstva i uz niz drugih stvari, jer individualni seljak to ne može da učini. Prema tome, mi možemo da razvijemo i unapređujemo sve grane u poljoprivredi, ali radeći u saradnji sa seljakom, razvijajući njegovu proizvodnju, podižući koliko god je moguće njegov dohodak.

(Sedma Sila)

Murter

Srednja poljoprivredna škola u Kninu

U perspektivnom planu razvoja poljoprivrede za naš kotar zacrtana je važnost osposobljavanja poljoprivrednih stručnjaka, jer opsežni zadaci razvoja i unapređenja, postavljaju zahtjev za veći broj poljoprivrednih stručnjaka specijalista i veći broj poljoprivrednih tehničara, koji će rješavati komplikovane probleme proizvodnje i preuzeti organizaciju proizvodnje u zadrugama, na ekonomijama poljoprivrednih zadruga i na poljoprivrednim dobrima.

Na nekoliko poljoprivrednih fakulteta u zemlji, godišnje završi školovanje priličan broj studenata. Sigurno je, da će općom orijentacijom na poljoprivrednu, ovaj broj u slijedećim godinama biti još veći. Međutim, sa srednjim poljoprivrednim dobrom.

vrednim školama i sa svršenim daciama ovih škola, stanje nije zadovoljavajuće, jer broj škola ne samo da nije dovoljan, nego i svršeni učenici tih škola teško su se iz niza objektivnih i subjektivnih razloga, snalazili na povjerenjem in dužnostima.

Iz ovoga proizlazi činjenica, ne samo na našem kotaru, nego i općenito, da odnos između visoko-kvalificiranih stručnjaka i stručnjaka iz srednjih poljoprivrednih škola, daleko je na štetu ovih potonjih, iako, prema potrebama, odnos bi trebao da bude obratan.

U našoj lokalnoj poljoprivrednoj problematiki iz niza zadataka i mjeru, koje treba u narednom periodu riješiti u organizacionom i operativnom pogledu, nameće se

potreba za prilično veliki broj poljoprivrednih stručnjaka iz srednjih poljoprivrednih škola.

Ovaj razlog, doveo je mjerodavne odluke, da se na našem području formira Srednja poljoprivredna škola s određenom smjerom nastave i praktične obuke.

Slobodni objekt, ranije Učiteljska škola u Kninu, je najidealnije rješenje za smještaj škole i internata, jer ne samo da opseg objekta, uz potrebne adaptacije, omogućava smještaj od 150–180 učenika, nego i postojeći poljoprivredni objekti, poljoprivredno dobro Glavica, Stanica za umjetno osjećajivanje, veterinarska i poljoprivredna stanica, omogućit će zornu obuku, a i postojeći stručni kader dobro će doći pri nastavi i praktičnom radu.

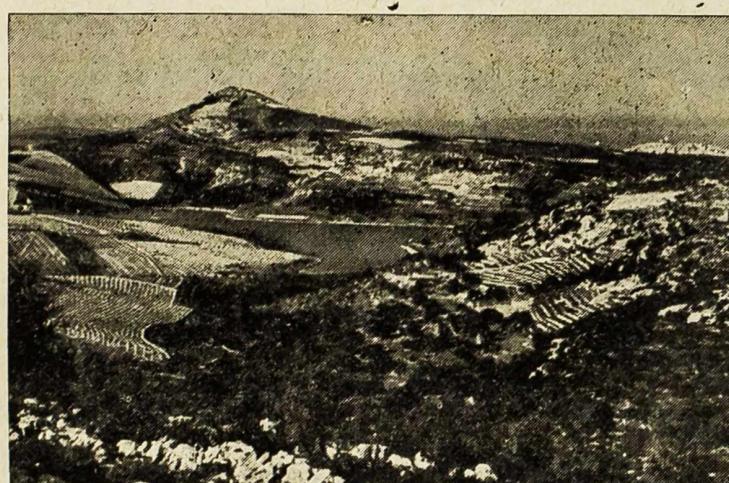
Narodni odbor kotara sa Zadržnim savezom u Šibeniku, poduzimajući niz mjeru na realizaciji ovog značajnog i ozbiljnog pohvata, u tom pravcu vršeni su i razgovori sa drugovima iz zadragskog kotara, jer i oni su jednako zainteresirani za što brže osposobljavanje ove škole.

Nastavnim programom, kako smo obavješteni od komisije koja je preuzeo načelnu obradu programa, bit će obuhvaćene proizvodne grane, koje najviše interesiraju našu poljoprivredu, a u prvom redu problem krša, melioracija i proizvodnost krša, sa većom proizvodnjom stocarstva, zatim voćarenje na kršu, vinogradarstvo i uzgoj drugih kultura.

PREKO 25 POSTO MANJE URODA

Ovogodišnji urod grožđa na području skradinske općine je za 25 do 30% manji od prošlogodišnjeg. Smanjenje uroda uvjetovale su vremenske nepogode. U rano proljeće iznenada je nastupilo jaklo zahlađenje, a naročito u sjevernom dijelu općine, gdje je slana naničela velike štete. Osim toga, na čitavoj općini padala je u nekoliko navrata i tuča. Ipak urod je bolji negoli što su to otrag mjesec dana pokazivalo prognoze. Prema ocjeni poljoprivrednika računa se da će na skradinskoj općini u ovoj godini biti od 350 do 400 vagona vina.

Pojoprivrednici, na toj općini, ne posjeduju prikladne konobne, a niti baće, što uveliko otežava proizvodnju kvalitetnog vina. Postojeće zadruge nisu u stanju da prerade više od 45 vagona vina. Takva situacija zahtijeva izgradnju vinarskog podruma većeg kapaciteta. Oko 20% od ukupne zarade propada godišnje preradom vina kod individualnih proizvođača, što bi za dvije godine moglo da pokrije izdatke za izgradnju vinarskog podruma od preko 100 vagona kapaciteta. (Fis.)

Primoštenski pejzaž

Popravljanje masti

Sadržaj alkohola u vinu ovisi o količini šećera u masti. Vina koja sadrže manje od 11% alkohola tako se kvare i nisu podesne za duževanje.

U ovogodišnji berbi sadržaj šećera u mastu se kreće od 16–19%, što znači da se mogu dobiti vina od 9,5 do 11,5 maličiganda. U prošloj godini mast je bio još slabiji, ali su vinogradari dodatkom šećera pojcačavali i umnožavali vino. Međutim, novim Zakonom o vinu (čl. 8), koji je nedavno stupio na snagu, izričito se zabranjuje dodavanje masti šećera i drugih slatkih materijala. Izuzetno se može pojačati mast dodatkom koncentriranog masti (šire) ako je sadržaj šećera u masti niži od normalnog za jednu područja ili za neke vrste grožđa.

Što je koncentrirani mast i kako se dobiva? To je sok od grožđa, koji se ukuhava, dok se njegov volumen ne smanji na jednu trećinu ili više, odnosno dok iz njega ne ispari 2/3 vode. Na taj način ma tko je imao na pr. 17% šećera nakon ukuhavanja, sadržavat će oko 50% šećera.

Za koncentriranje masti upotrebljavaju se razni aparati, a za domaću upotrebu mogu dobro poslužiti obični kotlovi za pečenje rakije ili drugi sudovi, koji su s unutrašnje strane emajlirani i poslikani. Za vrijeme ukuhavanja masti treba stalno miješati da ne dobije zgorenj ukus, a pjenu odstraniti. Ako se masti prethodno doda 20–30 grama metabisulfita po hl zagoreni miris ne će se osetiti. U svakom slučaju se preporuča da se mast prije ukuhavanja izbriši.

Kako se određuje količina koncentrata koji treba dodati masti? To ovisi o procentu alkohola, koji želimo da vino sadrži. Ako želimo da dobijemo vino od 12%, onda mast treba da sadrži 20% šećera. Pri tome je potrebno znati da 1 kg i 700 grama šećera, nakon što potpuno prevrije, daje jedan procent alkohola. Zato ako želimo dobiti vino od 12 stepeni, a mast sadrži 16% sladora, onda mast poromo pojcačati s ukuhanim mastom da se dobije 20% sladora. U tom slučaju, ako koncentrat ima 50% šećera, postupit ćemo na sli-

Bratiškovec: Zadržni dom

JOŠ O ZAKONU O VINU

U pretposljednjem broju našeg lista, označena je važnost Zakona o vinu u razvoju vinogradarstva i vinarstva u zemlji uopće, a posebno za lokalne prilike, gdje vinogradarstvo i prerada grožđa ima značajnu ulogu u razvoju poljoprivrede.

Općom odredbom Zakon predviđa i određuje radnje, koje se mogu vršiti, a koje se zabranjuju u preradi grožđa u vino.

Zakon polazi od osnova, da je prirodno vino samo ono, koje se isključivo i jedino dobije od grožđa, međutim, predviđa se i u niz radnja, koje se dozvoljavaju u cilju poboljšanja vina, ali isključivo zabranjuje, proizvoditi vino upotrebom alkohola, vode, šećera, kiselina, komine, i drugih, sastojaka, koji potrošača mogu dovesti u zabludu oko načina proizvodnje i ponudjene vina.

Na ovoj osnovi razrađuju se daljnji propisi u preradi za obična, mješana, specijalna, dezertna i likerska vina kao i preradevine od vina.

Provedba Zakona o vinu, u prvom redu, zavisi od savjesnosti proizvođača i preradivača, jer ovu u prvom redu pozvani, da u svom vlastitom interesu zaštite

proizvodnju prirodnih vina i da tržište osiguraju potrošnjom dobroj i zdravim vina.

Zakon predviđa i nadzor nad izvršenjem propisa o proizvodnji i prometu vina, ovaj nadzor po zakonu dodjeljen je vinskijom inspekcijom, koja je na našem kotaru posljednjih dana formirana. Službi vinskih inspekcija, od kotarskog vinskih inspektorata do općinskih vinskih inspektorata, po vjerjena je dužnost nadzora. Pravilan nadzor i efikasnost vinske inspekcije, zavisiće ne samo o savjesnosti službi inspektora, već i o pomoći proizvođača, koju ovi, u svakom pogledu treba da pruže vinskih službi.

Kaznene odredbe za prestup zadržnici na vinu prilično su visoke, one se kreću od 20.000 do 2 milijuna dinara, bilo za privatnog proizvođača, za privrednu organizaciju ili za odgovornu osobu u privrednoj organizaciji, koja prestat prestupom dozvoljena. Osim novčane kazne predviđa se i kazna zatvorom, a i zaštitna mjera oduzimanja predmeta i proizvoda, kojim se prestup ili prekršaj učini, a za privredne organizacije i oduzimanje materijalne koriste, koja je nastala izvršenjem prestupa.

Domaćinska škola na djelu

Pomoći akciju

Često se govori o osiguranju zimnice, o brizi za ishranu djece u zimskim mjesecima, dok se vrlo rijetko prelazi na stvaran rad da bi se to postiglo. Ove godine, međutim, Društvo žena nastoji povećati širu akciju, koristeći se pritom stručnim kadrom domaćinske škole. Jesen je u punom jeku, grožđa je obilato, a već za nekoliko dana nijesu dospasli neće ga moći koristiti, jer će ono biti pretvoreno u alkohol.

Učiteljice domaćinske škole stope domaćicama na raspolaženju da ih upute, kako će na jednostavnoj konzervirati sok od grožđa i tako ga sačuvati za zimske dane kad se u stvari oskudjiva na vodu i povrće. Jedna učiteljica stalno obilazi sela i praktično podučava domaćice u spremanju tog soka. Već prvi susreti otkrili su zanimljivu činjenicu. Postoji veliki interes po selima, za voćne sokove, tako se misli da seljak želi samo alkoholna pića. Svi jesti o štetnom djelovanju alkohola direkte sive više i kad danas stručnjak o tome govori ili piše, onda se to prima sa razumijevanjem i

očitim interesom. Moglo bi se tako postaviti jedno pitanje: Zašto je ovaj problem prepušten samo domaćinskoj školi da ga rješava, koja još oskudjiva materijalnim sredstvima?

Nije li bilo bolje da se jedno privredno poduzeće pozabavi ovim problemom, da nabavi moderne uređaje i da proizvodnju sokova od voća i grožđa podigne na veći stepen u odnosu na kolичinu i kvalitet. Nije li to anomenacija da socijalistička poduzeća idu samo na trenutnu zaradu preko proizvodnje zdravih voćnih napića, koji su toliko potrebni našim djeci, bolesnicima i radnicima. Dinar uložen u podizanje i čuvanje narodnog zdravlja donosi mnogo više od onog koji je zarađen na alkoholičarima.

Akciju domaćinske škole svakako treba pozdraviti i pomoći. To je kod nas u stvari pionirski rad koji se značenje jedva može sagledati. Kad se na ovaj način stvari navika za korištenje sokova, i pojavje potrošači, onda će to olakšati i industrijsku proizvodnju.

Poljoprivrednici pitaju ...

- Da li je dozvoljeno šećerom pojačavati nedovoljno zašlađeni mošt?
- Zašto se preporuča jesenska sjetva bijelih žitarica i koja gnojiva je najbolje upotrebiti pri jesenskoj sjetvi?
- Da li je uvijek korisno duboko kopanje vinograda u kasnoj jeseni ili početkom zime?

... mi odgovaramo

- Čl. 9. Zakona o vinu glasi: »Zabranjeno je proizvoditi vino upotrebom alkohola, vode, šećera, kiselina, komine i dr., ali čl. 9. Zakona donosi: ako je zbog slabe godine ili zbog posljedica bolesti na vinovo lozi sadržaj šećera u moštu niži od normalnog sadržaja šećera, mora se mošt dodavati koncentrirani mošt, koji je potreban da se postigne normalni sadržaj šećera. Prema tome dodavanje šećera za pojačavanje mošta nije dozvoljeno.
- Na našim krajevima jesenska sjetva omogućava rani razvoj biljke, dok ima dovoljno vlage u zemljištu i dok je zemljište još relativno toplo. Redovito blaga zima ne uništava mladu biljku i ova lako prezimljuje, a već razvijena ujeseni sakuplja dovoljno rezervne hrane i vlage za rast u proljeće, već dobro razvijena lako podnosi redovitu ranu proljetnu sušu, ranije sazrijeva i donosi veće prinose.
- U jesenskoj sjetvi najbolje je upotrebjavati mješana umjetna gnojiva i to nitrofoskal ili KAS, jer ona sadrži sva glavna hranjiva za biljku. Dubriti treba pred sjetvom, naj

GRADSKA KRONIKA

Novo u prodavaonicama „Prehrane“

Poduzeće »Prehrana« je nastavilo s izvršenjem plana modernizacije svoje trgovачke mreže, pa je nabavilo tri frižidera iz vlastitog amortizacionog fonda. Jedan frižider-banak (pult) sa vitrinom dug 2,5 m u kojem će biti izložene razne delikatese, maslac, sir i salama iz kojega će se direktno posluživati i dva frižidera marke »Detroit« sa kapacitetom od 1200 do 2500 litara. Frižider-banak će biti smješten u radnji Non-stop, drugi u delikatesnoj prodavaonici, a treći u skladištu. Isporuka fri-

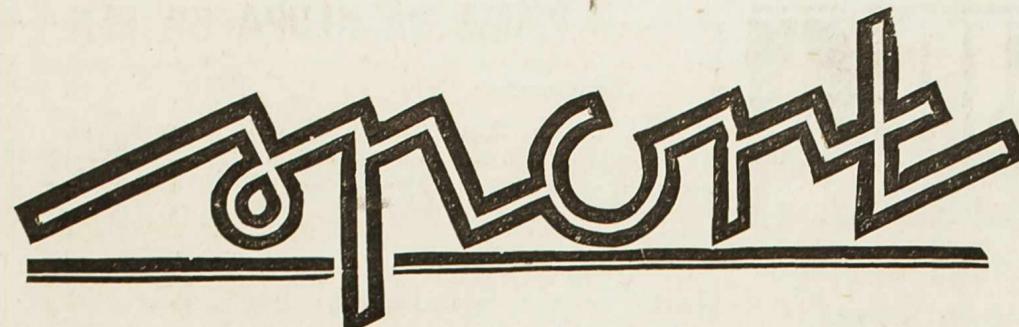
židera će se izvršiti najkasnije do konca 1957. g. Osim ovih, u 1957. godini je poduzeće nabavilo nekoliko hladnjaka manjeg kapaciteta, tako da će u novoj sezoni sve radnje posjedovati rasključni uređaj.

Nesreća na radu

Nedavno je u TLM »Boris Kidić« došlo do nesreće u kojoj je lakše ozlijeden radnik Tome Banočić. Dok je radio na lijevanju aluminijskih, došlo je do eksplozije. Tom prilikom je zadobio više opekina po prsima i rukama. Nastradali radnik prevezen je u bolnicu, gdje je zadržan na liječenju. (K.)

Iz Kancelarije suca za prekršaje

U posljednje vrijeme u kancelariju suca za prekršaje sve češće stižu prijave zbog prostutucije. Utješno je jedino to, što se tim poslom bave uglavnom osobe iz drugih gradova, koje su uhvaćene u Šibeniku »na propuštanju«, a, kako se zaključuje iz iskaza prijavljenih, svi njihovi putevi vode za Rijeku, gdje im je zimsko utočište. Samo u posljednja dva dana podnesene su tri prijave i to protiv Mraljević Anke iz Cetinja, Borović Marije iz Splita i Stefanović Anite bez stalnog mesta boravka. Prve dvije su kažnjene sa po jednim danom, dok je Stefanovićeva kažnjena se sedam dana zatvora.

I. nogometna zonska liga
„Šibenik“ - „Branik“ 2:1 (1:1)

Pobjeda i sa 10 igrača

Igralište »Rade Končara«. Vrijeme oblačno s umjereno burom. Teren pogodan za igru. Golove su postigli: Zorić 12., i. Friganović u 77. minuti za »Šibenik«, a Elzner u 17. minuti za »Branik«. Sudac Heger iz Zagreba.

Ovaj susret je šibenska publika očekivala s velikim interesom, jer je imao odlučiti, da li će se domaća ekipa plasirati pri dnu ili pri vrhu prvenstvene tablice, s obzirom na veliku izjednačenost snaga koja se očitavala u prva tri kola, 2000 gledalaca, koji su promatrali ovaj susret, napustili su stadion zadovoljni i revoltirani. Zadovoljni su rezultatom, a revoltirani grubim grijeskama suca, koji je svojom odlukom u 30. minuti I. poluvremena jednu oštriju, ali feir utakmicu, pretvorio u ne-sportsku borbu punu grubosti, a mirene gledalište u poprište burne diskusije i negodovanja.

»Branik«: Filipantić, Donko, Pandur, Čučko, Gabrijan, Šlezinger, Slana, Hanzl, Plaznik, Elzner i Čekov.

»Šibenik«: Bašić, Cvitanović, Jelenović, Živković, Tedling, Tambić, Zorić, Bego, Stošić, Supe i Friganović.

ŠTAR POČETAK

Cim se krenulo sa centra domaći su preuzeeli inicijativu i stalno vršili pritisak prema vratima gostiju. Već u drugoj minuti Zorić je imao idealnu šansu za postizanje zgoditka, ali je visoko nabacenu loptu, na nekoliko metara od gola, u skoku promašio. Igra je već u početku poprimila brz tempo sa dosta oštine, pa je šteta, što je netočno dodavanje s obje strane utjecalo na njen kvalitet. U 12. minuti loptu je primio Stošić sa tridesetak metara od gola. Malo je oklikljevao, a zatim je precizno ubacio pred samu vrata. Zoriću je preostalo da samo podmetne nogu i rezultat je glasio 1:0. Vodstvo od 1:0 nije nimalo obeshrabrio goste, već su naprotiv još snaznije i oštire navaljavali na vrata domaćih. Svega 5 minuta poslije ovog zgoditka, iz gužve koja je nastala poslije kornera, lijeva spojka Elzner sa nekoliko metara je izjednačio. Ovaj zgoditak je pokazao, da postavljanje Tedlinga na mjesto centarhalfa nije bilo najsjetreće rješenje. U 25. minuti došlo je do izmjene mjesta, tako da je

Tedling igrao lijevu spojku, Šupe je prešao na bekta, a Jelenović je preuzeo mjesto stopera. Ova izmena pozitivno je utjecala na igru domaće ekipe, pa se razvila prava preventsvena borba. U to je došla presudna 30. minuta. Na sredini igrališta došlo je do gužve, svih igrači su se okupili oko suca i igra je na nekoliko mntuta bila prekinuta. Tada se iz gužve izdvojio Tedling i, odlukom suca, uputio se prema svačićnicima. Naime, između Tedlinga i Gabrijana došlo je do razračunavanja, Ipak, smatramo da je ova odluka suca bilo preostra, a i odlučujuća za daljnji tok utakmice.

U II. poluvremenu »Branik« stajno napada. Jednu loptu, koja je prošla pokraj ističlog Bašića, zaustavila je stativa. Domaći su se oslobođili pritiska tek poslije 20 minuta igre, kad je Stošić uputio jedan oštar udarac pokraj stative. Slijede udarci Bege i Zorića, a jedna kombinacija, koja se rijetko vidi, počela je u našem kaznenom prostoru, a završila se grubim faulom nad Zorićom, kad se pripremao na udarac. U 32. minuti Stošić je odljano prešao preko desnog krila i sa same golaut linije oštro i nisko centrirao i Friganoviću nije bilo teško da s dva metara loptu plasira u donji lijevi ugao i tako postavi koначno rezultat.

U momčadi »Šibenika« najbolju igru pružili su Stošić i Tambić, a kod gostiju srednji pomagač. Raspored V. KOLA

Segesta — Šibenik, Lokomotiva — Ljubljana, Branik — Tekstilac, Orient — Jadran, Uljanik — Trešnjevka, Metalac — Elektroštrog, Odred — Rijeka.

Radnička sportska djelatnost

Susret reprezentacija Zadra i Šibenika

U nedjelju je održan uzvratni susret između reprezentacija radničke sportske djelatnosti Zadra i Šibenika. Susret se održavao na stadionu »Rade Končara« i u dvorani DTO Partizana, uz sudjelovanje od 88 takmičara, u nogometu, utakmice, stolnom tenisu i šahu.

Susret nogometnika završio je pobijedom domaćih sa rezultatom 1:0. Veoma živa utakmica sa dosta propuštenih prilika za postizanje zgoditaka s obje strane, tako su Zadrani za cijelo vrijeme

utakmice bili nadmoćniji, taktički boljim igrom i srednjem odbranom Šibenčani su uspjeli održati vodstvo, koje je postigao Perak u 26. minuti.

Utakmica u odbiocu završila je pobjedom Šibenčana sa 3:2. To je bila najzanimljivija borba čitavog susreta. Momčadi su se iz seta u set smjenjivale u vodstvu, tako da je odluka pala nakon dvostrukne igre u petom setu, koji su Šibenčani dobili prisvajajućim igrom.

Kod stolnog tenisača dominirali su Zadrani te su njihove obje ekipne postigle pobjedu. Prva ekipa je pobijedila sa 5:0, a druga sa 5:4. Šah susret završio je neodlučno 4:4, iako su Šibenčani pobijedili na prve četiri ploče. Slabom i ne-povezanom igrom domaćih Zadrani su uspjeli izvući neriješen rezultat.

Sve susrete promatralo je oko 1000 gledalaca. (N. Š.)

PODSAVEZNA LIGA

REZULTATI V. KOLA

Troglav — Dalmatinac 0:2, Jukan — Naprijed 8:2, Sloga — Solin 4:0, Val — Rudar 4:4, Susreti Slaven — Zmaj i Orkan — Omladinac su odgovrili.

TABLICA

Dalmatinac	5	3	2	0	15:4	8
Junak	5	3	1	1	19:11	7
Sloga	5	3	0	2	14:10	6
Slaven	3	2	1	0	18:15	5
Rudar	5	2	1	2	18:15	5
Orkan	4	1	2	1	10:11	4
Troglav	5	2	0	3	7:16	4
Zmaj	2	1	1	0	5:2	3
Val	4	0	2	2	9:11	2
Omladinac	4	1	0	3	7:10	2
Naprijed	5	1	0	4	11:21	2
Solin	3	1	0	2	3:10	2

PROPUŠTENA ŠANSA

U nedjelju je u Zatonu održana odbiočka utakmica za prvenstvo kotara između domaće ekipe »Partizana« i Učiteljske škole Šibenik. Pobjedili su domaći sa 3:2. Gosti su propustili stopostotnu šansu da osvoje dva boda. Domaći su igrali dosta požrtvovno i borbeno. Studio je Dunkić sa dosta grijesaka.

(J. V.)

U nedjelju je održano takmičenje između splitskih i kninskih željezničara u kuglanju, nogometu i šahu. U kuglanju su domaći pobijedili sa 15 čunjeva razlike, u nogometu su bili bolji gosti, te su susret dobili sa 4:1, dok su u šahu pobijedili domaći sa 3,5:2,5.

(J. V.)

poučaj - ZANIMLJIVOSTI - zabava

Izlet na Mjesec

Još davno su ljudi poželjeli da odletje na Mjesec. Danas se o tome već govori sasvim određeno, pripremaju se i neki aparati za taj daleki put. No, nije dosta tamо odletjeti, već se valja pripremiti i za boravak na tom zvemirskom tlu. To nikako nije jednostavna stvar. Pokušajmo da, u mislima, izvršimo taj izlet, pa da vidimo kako je na Mjesecu. Nauka je do sad, uglavnom, upoznala prilike tog

zraka, široke 10 do 40 kilometara. Ceste su pukotine tla, dugačke i do 500 kilometara, a široke do jedan kilometar. Svud je okolo pustoš, nigrige biljke, nigrige ptice, nigrige životinje. Uzalud gledamo oko sebe, nigrje ne vidimo rijeke, ni potoka, ni izvora ni kapi vode. Ako smo poželjeli da se ovdje zadržimo, morali smo se opskrbiti vodom na bilo način. Ako smo na Suncu, onda ne možemo izdržati bez posebnih sprava, jer je vrućina preko 1200°C. Stoga smo se i za ovo pripremili. Tu se voda podanu i ne može zadržati jer bi sva odmah uzavrela i isparila.

Na leđima imamo sprave sa zrakom. Znali smo unaprijed, da je na Mjesecu zrak toliko rijeđak, da se može reći da ga i nema. Hoćemo jedan drugome nešto da kažemo, ali se ništa ne čuje. Svakodnevno smrtna tijšina. Zvuk se širi zrakom. Gdje nema zraka, tu nema ni zvuka. Ništa se ne može čuti.

Zatim si se prevario, pa si mi mahnuo rukom, da me na nešto upozoriš. Ali, kako si mahnuo ru-

ZANIMLJIVE NOVOSTI IZ SVIJETA

la otvora, od kojih tri služe za odvodjenje zraka, a četvrti kao brzgalica za vodu koja treba istovremeno da hlađi vrh bušilice i Zub. Stručnjaci tvrde da će se tim sistemom hlađenja znatno smanjiti intenzitet bola koji pacijent osjeća pri čišćenju zuba.

DEBLJINA ZEMLJINE KORE

IZMEĐU 29 I 56 KILOMETARA

Grupa američkih naučnika utvrdila je, primjenjujući metod potomca koga je tokom Drugog svjetskog rata vršeno mjerjenje mora u blizini obala, da se debljina kore kreće između 29 i 56 kilometara. Naime, još početkom rata naučnici su utvrdili da se u plitkoj vodi talasi kreću sporije no u dubokom. Međutim, u zemljinoj kori se događa obrnuto: prisilak, odnosno talasi zemljotresa rasprostiru se brže na onim mjestima gdje je zemljina kora tanja. Ispitujući brzinu rasprostiranja talasa izazvanih zemljotresima, naučnici su uspjeli da utvrde debljinu zemljine kore u raznim dijelovima svijeta. Proučavajući američki kontinent, oni su otkrili da je u granicama Sjevernih Američkih Država zemljina kora najtanja u Kaliforniji gdje je debljina iznosi 30 kilometara.

Iako je analiza pokazala da voda iz jame sadrži onoliko radioaktivnosti koliko odgovara normalnoj, još bezopasnoj dozi, holandsko ministarstvo zdravlja organiziralo je ekipu stručnjaka sastavljenu od biologa i atomista, koji treba da utvrde da li je deformacija žaba direktna posljedica radioaktivnog zračenja.

Služeći se sličnim metodom, sovjetski naučnik Risničenko utvrdio je da zemljina kora ispod planinskog lanca Pamir ima debljinu od 56 kilometara. Vršeći ta mjerjenja, Risničenko se nije služio

KRIŽALJKA

VODORAVNO:

1. najveći pjesnik iz doba Ilirske preporoda (1814-1890), 13. satici, dodirivati, 14. tjerati, naranjati, 15. vidov, velikih očiju, 16. začin jelu, 18. pritisak, 19. kracica za mčko mjesto: Lički Tškavac, 20. grad u AP. Vojvodini, 23. nota iz solmizacije, 24. savite, o-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
I	V	A	N	M	E	U	R	A	N	I	6
13	D	I	R	A	T	I	■	14	G	O	N
15	O	K	A	T	■	S	O	L	T	L	A
19	L	T	■	P	A	N	C	E	V	O	23
24	O	V	I	T	E	■	D	A	N	K	A
28	O	R	A	S	I	■	29	30	31	32	33
32	K	Z	I	A	L	E	34	35	36	37	38
36	O	J	A	■	O	D	O	A	■	40	41
42	V	A	R	E	I	J	E	K	A	43	44

OKOMITO:

1. kumir, 2. ime pjesnika Hugo-a, 3. vrsta papige, 4. oznake, 5. dva konzontanta, 6. rijeka u Francuskoj, pritoka Oise, 7. dobar glas, uživanje poštovanja, 8. grčko slovo, 9. ime Dvoržaka, 10. rijeka u Africi, 11. prastanovnik Italije, 12. stari djeda, 17. kratica za: očevi-dnik, 21. konji u narodnoj pjesmi, 22. dozivanje, vapav, skr. 25. fe-

udalni obveznik, 27. mjera za drgocjenosti, 28. veriga, 29. naslaga, 31. riječni otok, 33. Otok obala Nove Gvineje, 34. veća vrmenaska razdoblja, 37. lična zamjena, 38. rijeka u SSSR, pritoka rijeke, 39. inicijalni imena i prezimi na hrvatskog pisca (»U registratur